

Jaarverslag

2014

Voorwoord	3
Presentatie & Exposities	4
Collectie	5
Educatie & Activiteiten	7
Marketing & Communicatie	9
Sales	11
Czaar Peterhuisje	11
Cijfers en Feiten	13
Vrienden	14
Fondsen & Sponsoren	15
Bestuur	16
Bijlagen	17

V OORWOORD

Het jaar 2014 was in vele opzichten bijzonder voor het Zaan Museum. Niet alleen werd er in twee fases een nieuwe vaste opstelling gerealiseerd, tevens nam Fokelien Renckens-Stenneberg na dertien jaar afscheid als directeur van het museum. Haar laatste grote klus was de realisatie van de herinrichting die uit meerdere delen bestond.

Allereerst werd echter in het voorjaar op feestelijke wijze het geheel vernieuwd entreegebied met het Infocentrum voor de Zaanse Schans in gebruik genomen. Dit is bekostigd uit Europese middelen (zgn. Efro-gelden) en werd in opdracht van de Zaanse Schans gerealiseerd.

In het najaar volgde de oplevering van het eerste deel van de vernieuwde vaste opstelling 'De Zaanstreek Maakt 't!' die de industriële geschiedenis van de Zaanstreek beslaat. Naast de historie van Europa 's oudste industriegebied is op verschillende manieren ruimte gemaakt voor de betekenis, werking en geschiedenis van de Zaanse molens. Indrukwekkend is de molenshow, het interactieve overzicht van alle molens die er ooit in de Zaanstreek stonden.

Naast deze presentatie werd een fraaie portrettencollectie 'Zaankanters' gerealiseerd. Ook is er een attractieve Verhalentafel toegevoegd waar bezoekers Zaanse historische video's kunnen bekijken. Hierin zijn tevens de indrukwekkende mini-documentaires uit het Tweede Wereldoorlog-project 'Monumenten Spreken' opgenomen.

Het laatste deel van de herinrichting is 'Typisch Zaan'; een remake van de tentoonstelling 'Zaanlandsche Oudheden en Merkwaardigheden' uit 1874 in het stadhuis op De Burcht in Zaandam. Dit laatst opgeleverde deel van de presentatie werd geopend tijdens de druk bezochte afscheidsreceptie van de scheidend directeur, die bij die gelegenheid door Zaanstad's burgemeester Geke Faber werd verrast met een welverdiende Koninklijke onderscheiding.

Ondanks het feit dat een groot deel van het museum gedurende langere tijd niet of slecht toegankelijk was voor het publiek, wist het museum toch met respectabele bezoekerscijfers het jaar af te sluiten, te weten 56.746. Het in 2013 gerenoveerde Czaar Peterhuisje mocht zich in 2014 wederom in het bezoek van veel bezoekers verheugen. Weliswaar minder dan in 2013, toen het huisje vanwege de heropening na een ingrijpende renovatie veel in de publiciteit was geweest, maar met in totaal 11.875 bezoekers, aanzienlijk meer dan in de jaren vóór de renovatie. Dit bracht het totaal bezoekersaantal voor het Zaan Museum in 2014 op 68.621.

Al met al mag ik concluderen dat mijn voorganger Fokelien Renckens-Stenneberg aan het eind van 2014 een solide en attractief museum heeft achtergelaten dat een goede basis biedt voor de toekomst. Een toekomst waarin ik samen met alle medewerkers, vrijwilligers, vrienden en vriendinnen van het Zaan Museum, mag doorbouwen aan een gezond, relevant, zingend en aantrekkelijk Zaan Museum.

Jan Hovers
Directeur Zaan Museum

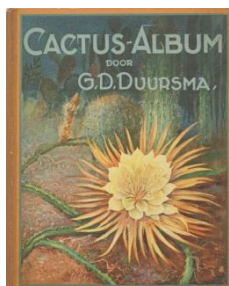

Positief Beeld 10.10.2013 - 30.06.2014

Precies op de tachtigste verjaardag van fotograaf Peter Marcuse opende zijn tentoonstelling 'Positief Beeld' welke duurde tot eind juni 2014. In de tentoonstelling stond een vitrine met verpakkingen uit de collectie uit de naoorlogse periode van Lassie, Honig, Albert Heijn, Hilko, Bruynzeel en Forbo. Na de tweede wereldoorlog was de vraag van de Zaanse industrie groot genoeg voor een gespecialiseerde fotograaf. In deze pioniersfase was Peter Marcuse de eerste Zaanse beroepsfotograaf die zich op de industrie richtte. Zijn beelden tonen een tijd van optimisme en geloof in vooruitgang. Alle aspecten van reclame, communicatie, documentatie en vormgeving kwamen aan de orde.

Schatkamer Verkade Paviljoen

In de schatkamer van het Verkade Paviljoen zijn de originele aquarellen van de beroemde Verkade plaatjesalbums te bewonderen. Drie keer per jaar wordt een heel album verwisseld voor het volgende. De passe-partouts waarin de plaatjes worden getoond worden gemaakt door Art Conservation in Vlaardingen. De tekststroken met de namen van de afbeeldingen en de reproducties uit de albums worden verzorgd door Drukkerij Heijnis & Schipper in Zaandijk. In 2014 waren de afbeeldingen van de volgende Verkade albums te zien:

Kamerplanten	05-11-2013 ~ 02-03-2014
Paddenstoelen	04-03-2014 ~ 06-07-2014
Zeeaquarium en terrarium	08-07-2014 ~ 02-11-2014
Cactussen	04-11-2014 ~ eind 2014

Herinrichting

In 2014 heeft het Zaanse Museum hard gewerkt aan de herinrichting van het museum. De oude presentatie werd vervangen door een nieuwe inrichting, ontworpen door bureau Pronk uit Rotterdam. Er zijn drie nieuwe presentaties gemaakt: De Zaanstreek maakt het!, Zaanse kanten en Typisch Zaanse.

Alle collectiestukken gingen naar de depots om het museum leeg te maken voor de bouw van de nieuwe meubels en vitrines. Stukken uit de vorige presentatie kwamen terug in een nieuwe setting of gingen naar het depot. Objecten die lang in het depot hadden gestaan kregen nu een plek. De afdeling collectie werd daarbij bijgestaan door vrijwilligers, stagiaires, tijdelijke medewerkers, personeel van de balie van het museum en externen.

Conservering

Alle objecten die een plaats kregen in een van de drie nieuwe presentaties werden bekeken of ze conservering of restauratie nodig hadden. Het jarenlange presenteren en opslaan en de lange geschiedenis van objecten hadden in sommige gevallen de werken geen goed gedaan. Te denken valt aan oxidatie, schade door gebruik of schade op oudere locaties, andere eisen aan inlijsten etc. Met de subsidie van gemeente Zaanstad konden we een aantal schilderijen en voorwerpen van edelmetaal laten schoonmaken, zodat ze konden schitteren in de nieuwe presentatie. Dit conserveringsonderhoud of, in sommige gevallen actieve restauratie, is door professionele restauratoren gebeurd. Mede vanwege de financiële bijdrage van de Vrienden van het Zaanse Museum & Verkade Paviljoen is door schilderijenrestauratoren Boeijink, Boekel en Van der Knaap uit Haarlem een aantal schilderijen gerestaureerd of schoongemaakt en beter ingelijst.

Houtrestaurator Loonen van Artcare uit Zaandam, die ook steunen maakte voor objecten en vitrines inrichtte, maakte een aantal houten voorwerpen presentabel.

Door metaalrestaurator Langeveld uit Amsterdam zijn alle edelmetalen voorwerpen in de nieuwe presentaties schoongemaakt en geïsoleerd.

Restauratie

Van de stichting Zaanse Schoon kreeg het Zaanse Museum een prachtig gerestaureerd houten faambeeld in langdurig bruikleen voor de nieuwe presentatie 'Typisch Zaanse'. Het beeld stond jarenlang op de toegangspoort van de tuin van C.J. Honig aan de Hoogstraat 16 in Koog aan de Zaan. In 1960 is Zaanse Schoon eigenaar geworden van de tuin en het onderhoud werd gepleegd door de gemeente. In 2012 werd het beeld zwaar beschadigd aangetroffen op de grond, nadat een auto de poort had aangereden. Hout restaurator Joep van Houts heeft het beeld, dat uit 1830-1840 dateert, zeer vakkundig gerestaureerd door alle verf eraf te halen en de ontbrekende stukken zorgvuldig aan te helen. Daarna is het beeld wit geschilderd en zijn onderdelen verguld met bladgoud. Stichting Zaanse Schoon heeft bedongen dat het beeld in het museum moet komen, om verder verval tegen te gaan. Voor de poort werd een getrouwe kopie van het beeld gemaakt in kunststof. Een tweede versie is gemaakt om de sokkel in de kralentuin op de Zaanse Schans te sieren. De mal, vervaardigd door Arts Conservation, wordt in het Zaanse Museum bewaard.

Nieuw depot

In oktober betrok het Zaans Museum een nieuw extern depot bij Imming Logistics in De Goorn. Een groot aantal objecten uit het depot in het Zaans Museum, waar ruimte gemaakt was voor de objecten uit de voormalige vaste presentatie, en uit het depot in de Tuinstraat te Zaandijk, is hier opgeslagen. Het depot in de gymzaal van de voormalige Gorterschool te Zaandijk is hiermee opgeheven. De opslag voldeed niet meer aan de eisen.

Deze gelegenheid is aangegrepen om de collectie Spijkerman voor een groot deel af te stoten. De collectie was in 1998 aangeschaft om er het nieuwe Zaans Museum mee in te richten. Toen is al meteen bepaald dat niet alles zou worden opgenomen in de collectie en afgestoten zou worden. Voor de objecten is een passende bestemming gezocht bij andere instellingen in de Zaanstreek en daarbuiten. Het Schaatsmuseum Lambert Melisz in Westzaan heeft de schaatsen overgenomen en een aantal archeologische objecten is naar de stadsarcheoloog Piet Kleij gegaan. De Vereniging Ambacht & Gereedschap heeft een groot aantal voorwerpen uitgekozen, dat men gaat gebruiken bij demonstraties in het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem.

Onderzoek, documentatie en registratie

Het Zaans Museum heeft geadviseerd bij het registreren van de collectie van het Bakkerijmuseum in de Gecroonde Duyvekater op de Zaanse Schans. De collectie is door Wessanen in de jaren '70 in beheer gegeven aan de Zaanse Schans.

Oud stagiaire Kayleigh van der Gulik van het Zaans Museum heeft alle 853 voorwerpen in de collectie van het bakkerijmuseum gedigitaliseerd en ingevoerd in het registratiesysteem Adlib.

Alle objecten die in de nieuwe opstelling in het Zaans Museum te zien zijn werden door twee vrijwilligers gefotografeerd zodat ze gebruikt kunnen worden in het digitale tekstsysteem met touchscreens.

Collectie Verkade Paviljoen

De jaarlijkse schouw van het Verkade Paviljoen was op 27 maart en is naar alle tevredenheid verlopen. Op 17 en 18 februari 2014 vond het groot onderhoud aan de machines van het Verkade Paviljoen plaats, uitgevoerd door medewerkers van Royal Duyvis Wiener in samenwerking met onze eigen technische dienst en twee vrijwilligers. Om de twee maanden worden de machines nagelopen en gesmeerd.

Collectie Honig Breethuis

Op 12 maart vond de jaarlijkse schouw plaats van Honig Breethuis.

Voor presentatie in het Honig Breethuis heeft het Zaans Museum uit de nalatenschap van mevrouw Elisabeth de Jongh (1931-2012) een houten schooltas en een bootjesketting ontvangen, die oorspronkelijk hebben toebehoord aan de overgrootmoeder van mevrouw de Jongh. Ook werd een schooltas toegevoegd van Treyntje van Vleuten (Zaandijk 10-01-1797 – 1868), jongste dochter van papier fabrikant Jan Adriaan van Vleuten en Aagje Jans Honig.

In de tuin van het Honig Breethuis is, na restauratie door Art Conservation te Vlaardingen, het achttiende-eeuwse zandstenen beeldje van een jongetje teruggekeerd (ZOV-03329).

E DUCATIE & ACTIVITEITEN

In het Zaans Museum en het Verkade Paviljoen waren er ook in 2014 verschillende educatieve programma's en activiteiten voor uiteenlopende doelgroepen.

Schoolprogramma's

Ook dit jaar was er weer een goede samenwerking met Fluxus die onze programma's via het Cultuur menu aanbood aan scholen. *Een positief beeld* draaide vanaf eind oktober 2013 tot en met eind januari 2014. Het doel van het programma was om leerlingen van groep 7 en 8 op een actieve wijze bewust te maken van de manier waarop beeldbetekenissen tot stand komen en hoe deze de kijker kunnen beïnvloeden. Zo ontwikkelen zij een kritische blik op de werkelijkheid. Het programma werd goed beoordeeld en gewaardeerd met een 8,3 gemiddeld. In samenwerking met de Rabobank is er een prijs uitgereikt aan een groep die met het project enthousiast aan de slag zijn gegaan. Zij hebben een masterclass fotografie gewonnen met een professionele fotograaf. Deze klas had onderstaande posters gemaakt naar aanleiding van het project Een Positief Beeld.

Mijn Verkade Album geeft inzicht in de industrialisatie van de 20e eeuw vanuit het perspectief van werknemers in de Verkade fabrieken. Het is een afwisselend en actief project voor leerlingen van groep 7 en 8 van de basisschool. In totaal hebben 10 schoolklassen dit programma afgenomen. In het Czaar Peterhuisje zijn 11 klassen geweest voor het programma *Een Russische ontmoeting* en de *Scheepsjongens van Tsaar Peter*.

Activiteiten

In de maanden januari en februari was er een Winterroute door het museum uitgestippeld. Bij de balie kregen de kinderen een kaartje en een zaklamp om de juiste symbolen te vinden. Daaraan hebben ongeveer 100 kinderen meegedaan. Aan de hand van het seizoen werd het aanbod van activiteiten aangepast zoals een Paasroute, het maken van een eetbare ansichtkaart, koekjes/chocoladeletters versieren of een handpoppenvoorstelling met Moffel en Pier. Tijdens het Museumweekend waren er Fotolab workshops.

Activiteiten buiten het museum

Tijdens de jaarlijkse kinderboekenmarkt nam het Zaans Museum deel aan een activiteit in het Jisperhuisje waar 51 bezoekers voor zijn gekomen. In het Zaantheater bij het kinderboekenfeest zijn in totaal 153 kinderen geweest die geknutseld hebben bij de stand van het Zaans Museum.

Scholing en bijeenkomsten

Een greep uit de vele inspirerende bijeenkomsten: vanuit de Vereniging voor Science Centra zijn educatiemedewerkers naar een workshop geweest om te leren spelen met handpoppen van Moffel en Pier, een bekende schooltelevisieserie voor jonge kinderen. De bedoeling is techniek op een laagdrempelige manier onder de aandacht te brengen. De voorstelling ging over het bouwen van dijken. Aansluitend was er een workshop molentjes bouwen.

Tijdens de Erfgoedbijeenkomsten werd onder meer verteld dat het leerlingenaantal in de Zaansteek daalt en dat erfgoedinstellingen dit zullen merken. De bijeenkomst in november ging over de toekomst van het cultuurmenu. Kern was dat in het vernieuwde Cultuurmenu elke bouw kan kiezen uit verschillende cultuurdisciplines. Er wordt uitgezien naar de ontwikkeling van nieuwe kleuterprogramma's door het Zaans Museum.

Weekend van de Wetenschap

Op 4 en 5 oktober werd het Atelier omgetoverd tot proeflab. Men kon vier verschillende proefjes doen met voeding die gemaakt wordt in de Zaanstreek en waarover in het gedeelte 'de Zaanstreek maakt het' meer informatie te vinden is. In de Verkade zaal waren films over voeding te zien. Er waren ca.60 deelnemers.

Doorlopende activiteiten

In het Zaans Museum werden de volgende doorlopende activiteiten aangeboden:

- Het ontwerpen van een wikkel en het wikkelen om een chocoladereep met de kleine speciaal ontworpen wikkelmachine in het Verkade Paviljoen
- De kleurplaat van Mia Muis (tevens een getekende versie van het werken in een fabriek)
- Het geurspel
- Het vingervlugheidspel (gebaseerd op toelatingstest van Verkade)

Iedere bezoeker kan deze activiteiten in het laboratorium van het Verkade Paviljoen doen.

Kinderfeestjes

Het meest populaire kinderfeestje speelt zich af in het Verkade Paviljoen. "Trek je werkkleding aan en kruip in de huid van een koekenbakker, cacao-expert of chocolade- en koekjes inpakker. Je wordt meegenomen naar de 'Verkade Fabriek' waar je allemaal leuke dingen mag doen. Natuurlijk krijgen jullie na het harde werken wat lekkers en is er voor de jarige nog een cadeautje." In totaal namen 148 kinderen deel aan de verjaardagsfeestjes.

Publiciteit en promotie

In het Noord-Hollands Dagblad verscheen een artikel over de Russische traditie van schaatsen ten tijde van Peter De Grote waar aan het Zaanse Museum medewerking heeft verleend. Ook heeft beheerder Farida Guseynova verschillende interviews gegeven aan journalisten van kranten en tijdschriften (o.a. Spoor), televisieprogramma's en documentaires. Er waren tv-opnames van Man Bijt Hond (NCRV) en RTV-Noord Holland maakte opnames in het Czaar Peterhuisje.

Voor het Amsterdam Museum schreef Hester Wandel een blog op hun website ter gelegenheid van 30 jaar Dam tot Damloop. Het schilderij 'Zicht op de haven van Zaandam' van Willem Jansen uit 1953 was onderwerp van het artikel.

Tijdens de zomermaanden was er een grote reclame actie met Connexxion: de achterkant van de bussen waren groots bestickerd met een reclamebeeld van het Verkade Paviljoen, collectie en de slogan: Horen, zien, proeven, spelen. In het Noord-Hollands Dagblad (diverse edities) hebben we diverse paginagrote en kleinere advertenties gehad om specifiek het Verkade Paviljoen te promoten. Daarnaast hebben we twee maanden lang een online campagne bij Noord-Hollands Dagblad gehad in de vorm van banners op de website. Ook op de kortingsflyers die tijdens de Uitmarkt in Amsterdam werden verspreid werden gesierd door beeld uit de Verkade fotocollectie. Voor de bouwhekken, die tijdens de bouw van het entrepaviljoen om de entree van het museum stonden, hebben we grote doeken laten maken (2,5 x 3 meter) met daarop historisch beeld uit de Verkade collectie, om aan te geven dat het museum open was en waar zich de tijdelijke entree bevond.

Tijdens het landelijke *Weekend van de Wetenschap* hebben we veel publiciteit gegenereerd rondom het proeflaboratorium in het Verkade Paviljoen. Alle activiteiten die tijdens dit weekend werden georganiseerd stonden in het teken van chocolade.

Voor de editie 2015 van de Museumagenda hebben we beeld aangeleverd van een doosje in de vorm van een boeket maartse viooltjes voor bonbons van Verkade (ca.1923).

Samenwerking en acties

Na een succesvol partnership van vijf jaar werd in 2013 een tweede partnerovereenkomst met Rabobank Zaanstreek gesloten. Rabobank Zaanstreek opende begin december het 'Rabobank Atelier|Creative Lab' op feestelijke wijze met een workshop chocoladeletters versieren. Deze ruimte wordt niet alleen voor educatieve schoolprogramma's ingezet, maar is tevens een creatieve ontmoetingsplek voor alle bezoekers van het nieuwe Zaanse Museum.

Er waren samenwerkingsacties met verschillende partijen, waarbij we specifiek het Verkade Paviljoen als publiekstrekker hebben gebruikt. Zo was er een actie met het meidenmagazine *Tina*, waarbij reclame werd gemaakt voor het Verkade Paviljoen, en lezeressen met een prijsvraag gratis kaartjes konden winnen. In het magazine *Flow* stond het Verkade Paviljoen (met beeld) vermeld bij 'De leukste adresjes'.

In het (digitale) *Museummagazine* van de Museumvereniging werd op de kinderpagina reclame gemaakt voor het Verkade Paviljoen (met beeld) en was er een actie aan gekoppeld: gratis reep bij entree museum. In het *Magazine* van busmaatschappij Connexxion stond een artikel over het Verkade Paviljoen. Ook in het tijdschrift *Ouders van Nu* werd aandacht besteed aan het Verkade Paviljoen en de activiteiten die we daar voor kinderen hebben.

In samenwerking met de Zaanse Schans was er een actie en editorial in het magazine van KLM. Ook

hierbij hebben we het Verkade Paviljoen in de schijnwerpers gezet.
Bij NS hebben we een *Er op uit* actie gehad met 50% korting op de toegangsprijs.

Zaans Museumkrant

Ook dit jaar kreeg het Zaans Museum van FC Groningen media een gratis museumkrant aangeboden. De redactie werd in eigen beheer gedaan met veel aandacht voor de herinrichting en tentoonstellingen. De oplage was 7.500 stuks en is verspreid onder verschillende culturele, recreatieve en toeristische instellingen. Tevens was de krant vrij verkrijgbaar in het Museumcafé en uitgedeeld op de Uitmarkt.

Social media

Facebook en Twitter werden ingezet voor een kijkje achter de schermen, actualiteiten in en om het museum, leuke weetjes over de collectie, informatie over activiteiten en tentoonstellingen. De tweede helft van 2014 zijn de social media vooral ingezet met betrekking tot berichtgeving over de voortgang van de herinrichting. Verder is er aandacht besteed aan het Verkade Paviljoen en de activiteiten die in het teken van Verkade, chocolade en biscuit stonden, maar ook aan de Verkade albums en de tijdelijke tentoonstellingen van de aquarellen.

Monumenten Spreken

In 2012 is het Zaans Museum een samenwerking aangegaan met stichting Monumenten Spreken. Deze stichting maakte mini documentaires bij de 27 oorlogsmonumenten in de Zaanstreek. De premières van de nieuwe films waren in het Zaans Museum. In 2014 vonden premières plaats op 26 januari tijdens Holocaust Memorial Day, 27 april en 21 september. Sinds de heropening van De Zaanstreek maakt het! op 10 oktober hebben de films een permanente plek gekregen in het museum in de verhalentafel. Daar hangt ook het kunstwerk van Barbara van Marle, dat het museum heeft aangekocht van de kunstenares. Het verbeeldt de Zaanstreek en heeft op de plaatsen van de monumenten in de dorpen kleine houten kunstwerkjes met *stills* uit de films. De kunstwerkjes zijn gemaakt van drijfhout.

Istanbul aan de Zaan

Op 2 februari 2014 nam het Zaans Museum deel aan het festival Istanbul aan de Zaan in het Zaanthheater. De hele dag traden Turkse bands en gezelschappen op, waren er Turkse hapjes en producten te verkrijgen en werd er voorgelezen. De dag werd goed bezocht. Eva Rijs en Hester Wandel deden twee keer een voordracht met de heer A. Özsoylemez. Hij is de Turkse gastarbeider over wie het Zaans Museum in 2002, tijdens de tentoonstelling 'Zaankanters bestaan niet. Migratie vroeger en nu' een film heeft gemaakt. De film is nu onderdeel van de Verhalentafel in de vaste opstelling van het Zaans Museum.

Textiel

Het Zaans Museum heeft een grote textielcollectie, die wordt beschreven door vrijwilligster Inge Bosman, tevens lid van kostuumvereniging De Zaanse Kaper. Regelmatig ontvangt zij namens het Zaans Museum geïnteresseerden in het depot om inspiratie op te doen voor onderzoek of ontwerpen. Zo onderzocht textielkunstenares en onderzoekster Constance Willems een aantal hoedjes in de collectie voor haar onderzoek naar gebreide hoedjes.

Op 21 februari was het jaarlijkse bezoek van een aantal studenten van de AMFI, Amsterdam Fashion Institute, om inspiratie op te doen voor hun ontwerpen.

S ALES

Alle binnen- en buitenrondleidingen, arrangementen en zaalverhuur worden via de afdeling Sales en Reserveringen geboekt. In totaal waren het 428 boekingen. De rondleiding over de Zaanse Schans is afgenomen door 2.354 deelnemers (82 groepen) en in het Zaanse Museum waren het 185 deelnemers (12 groepen).

Tevens zijn er succesvolle loyaliteitsprogramma's voortgezet zoals met Hotel Intell, Hotel Zaan Inn, verschillende ondernemers op de Zaanse Schans en de Zonnebloem.

Goedlopende arrangementen zijn o.a. de Lente/Zomeraanbieding (323 deelnemers) en Typisch Hollands (1.919 deelnemers). Absolute topper was de verkoop van de Zaanse Schans Card: 13.198 stuks.

C ZAAR PETERHUISJE

Collectie

Het eerste kwartaal stond in het teken van de optimalisatie van het behoud van de collectie, beheer en onderzoek. Alle losse objecten zijn geïnventariseerd en gefotografeerd, door de afdeling collectie aan de objectlijst toegevoegd en van een registratienummer voorzien. Verder werden alle collectie items gelabeld.

In maart is kunsthistoricus Jan Six op bezoek geweest, in verband met zijn onderzoek naar twee portretten van Catharina de Eerste en Peter de Grote.

Hij dacht dat de twee schilderijen die in het Czaar Peter Huisje hangen zijn geschilderd door Arnold Boner. Hij is echter tot de conclusie gekomen dat de schilderijen kopieën, zijn wellicht uitgevoerd door een studio assistent.

Archief

Bij vorige beheerders waren de archiefstukken in het beheerdergebouw nog niet gecatalogiseerd en op de juiste manier opgeborgen. Tijdens de overname van het archief in 2011 is er een plan gemaakt om stapsgewijs het behoud en het beheer van het archief te kunnen verbeteren. Oude knipsels en archiefstukken zijn opgeborgen in zuurvrije mappen. Met hulp van twee stagiaires zijn de materialen gesorteerd en de mappen van signatures voorzien.

Onderzoek

Het Zaans Museum nam deel aan twee grote internationale projecten: één gezamenlijk met het Peter de Grote Instituut in Sint-Petersburg over het in kaart brengen van alle monumenten en beelden die betrekking hebben op twee reizen van Peter de Grote. Het tweede project was van de Encyclopedie-afdeling van de Staatsuniversiteit Sint-Petersburg en had te maken met de publicatie over alle bestaande Czaar Peterhuisjes.

Ter gelegenheid van het internationale literatuurfestival City2Cities waarin James Joyce centraal stond, heeft het Zaans Museum informatie gegeven over het bezoek van James Joyce aan het Czaar Peterhuisje ten behoeve van een expositie in de Utrechtse Universiteit Bibliotheek.

Samen met Elmer Kolfin (docent van UvA) heeft Farida Guseynova gewerkt aan een presentatie voor the University of Cambridge over Peter de Grote en Hollandse grafiek.

Technisch onderhoud

Er waren wat problemen rond het klimaatbeheer met betrekking tot tocht en temperatuur in de tentoonstellingsruimte en afvoerkanalen. Dit is naar tevredenheid opgelost.

Op het derde vlak van een buitenmuur was graffiti aangebracht. Dit is door Gemeente Zaanstad verwijderd en behandeld met anti-graffiti type 2.

Naar aanleiding van het inspectierapport van Rijksmonumenten zijn er herstelwerkzaamheden verricht aan het zink van de afzaat (beheerdergebouw) en is het schilderwerk hersteld wat is aangetast door de CV in de technische ruimte. Ook is er een dompelpomp aangesloten op het riool, zijn er luchtkanalen verplaatst en leidingen verpakt en aangepast.

Onderscheiding

Een absoluut hoogtepunt was de toekenning van een Russische onderscheiding: de Rusprix Award 2014 voor het succesvolle restauratieproject van het Czaar Peterhuisje. Dit omdat tijdens het 'bilaterale jaar 2013' Nederland en Rusland het Zaans Museum projecten heeft gerealiseerd zoals de gehele restauratie van het Czaar Peterhuisje en de internationale samenwerking met het Kolomenskoye museum en het Ministerie van Defensie van het Koninkrijk der Nederlanden.

Cijfers

Het jaar 2014 sloot het Czaar Peterhuisje met goede bezoekersaantallen af. Er zijn in totaal 11.875 bezoekers geweest. Hiervan komt ca. 58% uit Nederland (aantal 6.881) en 36 % uit Rusland (aantal 4.314). Er waren dit jaar in totaal 848 scholieren.

Bezoekersaantallen Zaanse Museum: 56.746
 Bezoekersaantallen Czaar Peterhuisje: 11.875
 Bezoekersaantal leerlingen basisschool: 4.034
 Bezoekersaantal leerlingen voortgezet onderwijs: 1.056
 Zaanse Schans Card: 13.198
 Entree iAmsterdam Card: 4671
 Kinderfeestjes: 148 kinderen. Het Verkade-feestje is het meest geboekt.
 PietenPas Sinterklaasfeest: 111 kinderen hebben hun PietenDiploma gehaald.

Verkoop winkel

183 boekjes Dutch Cooking Today
 392 blikjes met afbeelding Verkademaisje van Cees Dekker
 222 dienbladen Ot & Sien
 89 brillendoekjes
 489 regenponcho's
 162 theezakjeshouder Ot en Sien
 386 veren pennen
 245 boekenleggers

MuseumCafé

2.315 stukken appeltaart
 2.131 toefjes slagroom
 1.388 saucijzenbroodjes
 21.432 kopjes koffie en thee van Simon Lévelt
 2.828 warme chocolademelk

Samen leveren de Vrienden van het Zaans Museum & Verkade Paviljoen al jaren ondersteuning aan het museum. Met de jaarlijkse donatie zijn projecten gerealiseerd en objecten voor het museum aangekocht. Dankzij de vrienden weet het museum zich gesteund door een grote groep mensen die het museum een warm hart toedraagt en als onze ambassadeur optreedt bij potentiële nieuwe vrienden, bezoekers en andere personen die van belang zijn voor het museum. Regelmatig kunnen de Vrienden deelnemen aan exclusieve activiteiten of bijeenkomsten.

Op 14 mei was er exclusief voor de Vrienden van het Zaans Museum en Verkade Paviljoen een bijeenkomst met het thema 'Het nieuwe Zaans Museum.' Op de foto voorzitter Tom Syrier.

De jaarlijkse donatie van de Vrienden is besteed aan de restauratie van het familieportret van Floris Cornelisz. de Lange (1635-1714).

Het Bestuur Stichting Vrienden Zaans Museum & Verkade Paviljoen bestond in 2014 uit:

Tom Syrier, voorzitter
 Bert van Kempen, vice voorzitter
 An Zegwaard, secretaris
 Jos Raap, penningmeester
 Joke Fieseler, bestuurslid activiteiten
 Jan Krijt, bestuurslid

FONDSSEN EN SPONSOREN

Project herinrichting

Gemeente Zaanstad
BankGiroLoterij
Prins Bernhard Cultuurfonds
Mondriaan Fonds
Provincie Noord-Holland
VSB Fonds
Stichting Zabawas
Dr. M.J. van Toorn & L. Scholten Stichting
Stichting Honig Laanfonds
Stichting Ir. P.M. Duyvisfonds
Forbo Flooring
Gerrit Blaauw Fonds
BredeNHof Stichting
Stichting Krijt Hulpfonds
Mij. tot Nut Algemeen dep. Zaanstad-Zuid
Vereniging tot Instandhouding ZOV Jacob Honig

Zaans Museum

Partner Rabobank
Vrienden van het Zaans Museum & Verkade Paviljoen

Verkade Paviljoen

Royal Duyvis Wiener

Czaar Peterhuisje

Summa Group

ZAANS MUSEUM FONDS

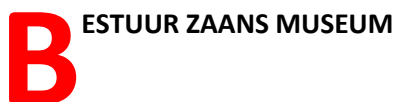
Ter gelegenheid van het afscheid van directeur Fokelien Renckens is Stichting Zaans Museum Fonds op 30 oktober 2014 opgericht. Zij stelt zich volgens haar statuten ten doel: het ondersteunen van de Stichting Zaans Museum in de ruimste zin van het woord. Het Zaans Museum Fonds zal trachten financiële middelen bijeen te brengen door bijdragen van donateurs en sponsors en uit opbrengsten uit het te vormen vermogen. Hiertoe zal samenwerking worden gezocht met ondernemingen uit de top van de zakelijke markt in de Zaanstreek. Het bestuur wordt gevormd door

Voorzitter: de heer mr. P.W. Middelhoven

Secretaris: de heer mr. H. Pielkenrood

Penningmeester: de heer ir. R. Woudt

Lid: de heer ir. G. Teders

Het Zaans Museum is een cultuurhistorisch museum, dat zich wil profileren als educatieve en attractieve instelling. Het museum heeft een sociale functie en communiceert met een zo breed mogelijk publiek.

Het Zaans Museum vervult zijn missie door

- het beheren, behouden van de cultuurhistorische, streekgebonden collecties van de 17e eeuw tot heden die aansluiten bij de Zaanse woon- en bedrijfscultuur waarin de mensen centraal staan
- een actief onderzoeks- en publicatieprogramma, gebaseerd op de collectie en zijn verhalen
- een programma van tentoonstellingen dat de reikwijdte en aantrekkingskracht van de vaste presentaties vergroot en versterkt;
- een educatief programma dat tegemoet komt aan de behoeften van een breed publiek.

In 2014 bestond het bestuur uit

Voorzitter:	de heer mr. P.W. Middelhoven <i>projectontwikkelaar</i>
Penningmeester:	de heer ir. R. Woudt <i>voormalig directeur/eigenaar Mercuriusgroep Wormerveer</i>
Bestuursleden:	mevrouw G. Bakker-Prins
	de heer mr. H. Pielkenrood <i>senior legal counsel ABN AMRO bank</i>
	de heer ir. G. Teders <i>voormalig sectorhoofd stadsontwikkeling en openbare werken</i>
Directeur:	mevrouw F.J. Renckens-Stenneberg

BRUIKLENEN EN SCHENKINGEN

Aan de tentoonstelling 'Johannes Thopas: Deaf, dumb and briljant' of 'Briljant getekend: portretten van Johannes Thopas' leende het Zaans Museum 4 portretten van Johannes Thopas uit. De tentoonstelling was van 13 maart tot 22 juni in het Suermondt-Ludwig-Museum in Aken te zien en aansluitend tot 5 oktober in het Rembrandthuis in Amsterdam. Door onderzoek van Rudi Ekkart, dat uitmondde in een begeleidende catalogus bij de tentoonstelling, is gebleken dat het Zaans Museum met 6 werken van Thopas de grootste collectie ter wereld heeft. Alle zes werken zijn te zien in de nieuwe presentatie 'Typisch Zaans' van het museum.

Het schilderij 'Schuilende koeien in de Oostzijderkerk te Zaandam (overstroming 1825)' van P.G. van Os werd uitgeleend aan het Zuiderzeemuseum, waar van 23 november 2013 tot 29 maart 2015 de tentoonstelling 'Nederland in 7 overstromingen - De Zuiderzee' was te zien. De tentoonstelling is een samenwerking met de NTR die in de gelijknamige televisieserie het verhaal van Nederland en de strijd tegen het water vertoont.

LANGDURIGE BRUIKLENEN AAN DERDEN

Museum van het Nederlandse Uurwerk, Zaandam (sinds jaren negentig)

- 6 Chinees porseleinen borden (ZOV-01963) retour in 2014
- 6 mahoniehouten neo-rococo stoelen met trijp bekleding (ZOV-01363) retour in 2014
- Knipsel met spreuk 'Wien tijd geworden is als Eeuwigheid En Eeuwigheid als tijd, Hij is bevrijd van allen strijd' (ZOV-04018)
- Knipsel met spreuk 'Ziet toe waakt en bidt want gij weet niet wanneer de Tijd is' (ZOV-04017)
- Hand planetarium in blikken trommel (ZOV-01750)
- Passer van een molenmaker (ZOV-01585)

Het Museum van het Nederlandse Uurwerk heeft de bruikleen van de 6 stoelen wegens plaatsgebrek beëindigd. Ze staan nu in het depot in de Tuinstraat, want ook het Zaans Museum kan deze stoelen niet presenteren. Deze stoelen of een andere ensemble, mits er goed onderzoek naar is gedaan, komen in aanmerking om afgestoten te worden. Uiteraard wordt naar een passende bestemming gezocht.

Rijtuigmuseum, Leek (sinds 1960)

- West-Friese sjees van de familie Honig te Zaandijk (ZOV-03328)

Molenmuseum, Koog aan de Zaan (sinds 1928)

- Merkleletters (ZOV-04691)
- Hekelblok (ZOV-04689)
- Weefgetouw (ZOV-04688)
- Twee halve haren (ZOV-04690)
- Mooimakersgoed (geen inventarisnummer), komt retour

KORTE BRUIKLENEN AAN DERDEN

Suermondt Ludwig Museum, Aachen

Ten behoeve van tentoonstelling 'Johan Thopas Deaf, dumb and brilliant', 13 maart 2014 t/m 22 juni 2014

- Vier pentekeningen door Johan Thopas. ZOV-01225, ZOV-01226, ZOV-01227, ZOV-01228 (B-14-0161)

Museum Het Rembrandthuis

Ten behoeve van tentoonstelling 'Briljant getekend: portretten van Johannes Thopas', 12 juli t/m 5 oktober 2014

- Vier pentekeningen door Johan Thopas. ZOV-01225, ZOV-01226, ZOV-01227, ZOV-01228 (B-14-0162)

Zuiderzeemuseum, Enkhuizen

Ten behoeve van tentoonstelling 'Nederland in 7 overstromingen – De Zuiderzee', 23 november 2013 t/m 22 maart 2015

- Schilderij 'Schuilende koeien in de Oostzijderkerk te Zaandam', 1825, ZOV-08003 (B-13-0160)

INKOMENDE BRUIKLENEN

Ten behoeve van tentoonstelling 'Acht fantastische dagen', Zaans Museum (21 juni 2013 tot en met 5 januari 2014)

- Maquette van een weefgetouw van de familie Kaars-Sijpesteijn. Particuliere bruikleen (B-13-0158). Deze maquette is aan het eind van de tentoonstelling geschonken aan het Zaans Museum.

Ten behoeve van tentoonstelling 'Een Positief Beeld', Zaans Museum vide (11 oktober 2013 tot en met 30 juni 2014)

- 53 objecten, zoals camera's en materiaal uit zijn doka. Bruikleen de heer Peter Marcuse (B-13-

Ten behoeve van de herinrichting (vanaf december 2014)

- Het originele houten faambeeld. Langdurig bruikleen van de Stichting Zaan Schoon/ Frans Mars.
- Herinneringsalbum, foto's van tentoonstelling 1874. Langdurig bruikleen van de Gemeente archief Zaanstad.

BEËINDIGING INKOMENDE BRUIKLENEN NAV HERINRICHTING

- Schilderij van Antonie Waldorp 'Beurtschip "Zaandam"' (SA-288). Retour naar Amsterdam Museum.
- Vissershut (ZM-15396, ZM-15909 t/m ZM-15935). Retour naar Gemeente Zaanstad/ mevrouw Ida van der Lee. (B-05-73)
- Elf dozen met bodenvondsten Assendelft. Retour naar Provinciaal Archeologisch Depot Mercurius. (ZM-98-0261)
- Twee objecten van keramiek. Retour naar Gemeente Zaanstad, Archeologie, Tuinstraat. (ZM-98-0261)
- Vijf Bruynzeel houten speelgoed boten: 1 sleepboot, 1 dekschuit, 1 coaster, 1 kraan (ZM-98-0213). Retour naar mevrouw N. Heemskerk/ Speelgoedmuseum Op Stelten, Oosterhout.
- 1 geel molenzeil en 9 pigmenten (zonder nummer, voorheen op Molenplein) aan Verfmolen 'De Kat'.
- Jelus Matser, Maquette van een scheepsbouwhelling of scheepswerf te Zaandam (ZM-15545) aan Gemeente Zaanstad.

Schenken/aanwinsten ten behoeve van presentatie in het Honig Breethuis

- Houten stoof. Schenking van Doopsgezinde Gemeente Koog en Zandijk en Westzaan
- Meelton, Van Vleuten, Kaars Sijpesteijn, Crok (ZOV-05457) en een schooltas Treyntje van Vleuten, inhoud: vier boekjes en een envelop (ZOV-06001). Schenking van mevrouw Renée Pigeaud ten behoeve van het Honig Breethuis. (HVIII-112)
- Drie huwelijksbordjes Honig. Schenking mevrouw A.J.E. Verkade - de Boer ten behoeve van het Honig Breethuis uit de nalatenschap van de heer J.W. de Boer.
- Schoolbord/schooltas Maartje Breet (1848-1898), 1852 met voorstelling van het woonhuis met

mevrouw Christina van de Stadt (1808-?). Mogelijk voordien van Maartje Breet (1848-1898), 'Huis uit luchthuis aan de Lagedijk 48, bootjesketting met bijbehorende broche, afkomstig uit het bezit van de Dubbele Buurt 10-12', aquarel door Willem Jansen, 1935, in lijst (overgedragen aan het Gemeentearchief Zaanstad). De voorwerpen komen uit de nalatenschap van mevrouw Elisabeth de Jongh (Zaandam 15 oktober 1931 - Teylingen 13 augustus 2012).

Schenken van objecten die (langdurig) in bruikleen waren

- Hooikist van Bruynzeel (ZM-15321). Schenking mevrouw N. Heemskerk.
- Koffer met vervalste stempels en bonkaarten, WOII (ZM-15264, ZM-15310, ZM-15323 t/m ZM-15328, ZM-15372, ZM-15446 t/m ZM-15498, ZM-15602 t/m ZM-15610, ZM-15798). Schenking mevrouw Bruin, namens de heer J.G. Bruin.
- Model weefgetouw Kaars-Sijpesteijn (ZM-12261) van mevrouw A.C. Schülein.

AFSTOTING

- Achttien ongeregistreerde ingelijste portretfoto's van directeuren Eurometaal. Aangenomen door Peter de Vries, Voorzitter stichting Hembrugmuseum en voorzitter Vereniging museumkwartier 'Hembrug'.
- Twee boten: 1 boeren schuit en 1 Zaanse gondel. Overgedragen aan de schenker, Stichting Zaan Schoon/Frans Mars.
- Onderdelen uit collectie Spijkerman

AANKOOP

- Barbara van Marle, 27 mini schilderijtjes n.a.v. documentaries 27 oorlogsmonumenten door Stichting Monumenten Spreken.

BEELDAANVRAGEN

- Oud Wasgoed, creatieve historici (nr. 2014-01), ten behoeve van een online brochure vanuit het ministerie van OCW (niet voor commercieel gebruik).
- Nr. 2014-02: De heer dr. Anton van der Lem (Conservator oude drukken en bibliotheek uitgaven, Universiteitsbibliotheek Leiden) ZOV-01265. t.b.v. een wetenschappelijke publicatie.